

Bruxelles, 5. svibnja 2026.
(OR. en)

8265/26

Međuinstitucijski predmet:
2025/0222 (COD)

EDUC 115
JEUN 54
SPORT 21
SOC 198
COMPET 439
DIGIT 104
ENV 364
IA 84
CODEC 691
CADREFIN 193
FIN 607

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Vijeće

Predmet: Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Erasmus+ za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888
– *djelomičan opći pristup*

I. UVOD

1. Komisija je 16. srpnja 2025. donijela Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Erasmus+ za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888. Cilj je predložene uredbe uspostaviti program koji će naslijediti program Erasmus+ za razdoblje 2021 – 2027. i istodobno objediniti dva Unijina programa: Erasmus+ i Europske snage solidarnosti (ESC).

2. Opći je cilj novog programa, kako ga je utvrdila Komisija, doprinijeti otpornosti, konkurentnosti i koheziji Europe promicanjem visokokvalitetnog cjeloživotnog učenja, poboljšanjem vještina i kompetencija za život i zapošljavanje te ujedno promicati vrijednosti Unije, sudjelovanje u demokratskim procesima i društvenom životu, solidarnost, socijalnu uključenost i jednake mogućnosti za sve, u EU-u i šire. Novi program najavljen je kao bitan instrument za izgradnju Unije vještina, razvoj europskog prostora obrazovanja i podupiranje provedbe europske strateške suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući sektorske programe.

II. RAD U DRUGIM INSTITUCIJAMA

3. Europski parlament imenovao je Bogdana Andrzeja ZDROJEWSKOG (EPP, PL) izvijestiteljem za taj predmet. Odbor još nije donio odluku o prijedlogu.
4. Europski gospodarski i socijalni odbor dao je mišljenje 22. siječnja 2026.¹ U ovoj fazi čeka se mišljenje Odbora regija.

III. RAD U VIJEĆU I NJEGOVIH PRIPREMNIH TIJELIMA

5. Tijekom dvaju predsjedništava intenzivno se radilo na prijedlogu. Tijekom danskog predsjedanja Odbor za obrazovanje o prijedlogu je raspravljao u šest navrata (17. srpnja, 8. rujna, 17. i 18. rujna, 8. i 9. listopada, 20. listopada i 29. listopada 2025.). Izrađena su dva kompromisna teksta, a Vijeću je 27. studenoga 2025. dostavljeno izvješće o napretku.
6. Ciparsko predsjedništvo nastavilo je s radom na predmetu koji je započelo dansko predsjedništvo. Rasprave o tom predmetu nastavljene su na sastancima Odbora za obrazovanje 12. i 23. siječnja, 5. i 6. te 19. i 20. veljače, 2., 12. i 13. te 23. i 24. ožujka, 1. i 15. travnja, na temelju šest dodatnih kompromisnih tekstova. Kako bi se olakšali pregovori o ključnim elementima Nacrta uredbe, predsjedništvo je podnijelo četiri tematska dokumenta za raspravu (jedan o nasljeđu Europskih snaga solidarnosti, dva o upravljanju i jedan o stipendijama).

¹ SOC/842.

7. Odbor stalnih predstavnika 29. travnja 2026. razmotrio je kompromisni tekst kako je naveden u dokumentu 8264/26. Na zahtjev pet delegacija predsjedništvo je odlučilo dodati definiciju saveza europskih sveučilišta u članak 2. (definicija 20. u priloženoj napomeni). Sve delegacije mogle su poduprijeti tako izmijenjeni tekst, uz iznimku jedne delegacije koja zadržava opću analitičku rezervu.

IV. GLAVNI ELEMENTI KOMPROMISA PREDSJEDNIŠTVA

8. Predsjedništvo smatra da je kompromisnim tekstom iz Priloga² postignuta odgovarajuća ravnoteža između stajališta država članica o budućem programu Erasmus+ te da je odgovorilo na njihove bojazni i pažljivo uzelo u obzir njihova mišljenja.
9. Budući da je predložena uredba dio paketa prijedloga povezanih s višegodišnjim financijskim okvirom (VFO), sve odredbe u tekstu koje utječu na proračun ili odgovaraju elementima koji su dio horizontalnih pregovora o VFO-u stavljene su u zagrade te su stoga isključene iz djelomičnog općeg pristupa u očekivanju daljnjeg napretka u pogledu VFO-a. Te odredbe, koje se u tekstu nalaze u uglatim zagrada, odnose se na uvodne izjave 36. i 44., trajanje programa kako je navedeno u članku 1. (*Predmet*), članku 9. (*Proračun*) i članku 16. stavku 3. (*Informiranje, komunikacija i diseminacija*). *Ad hoc* radna skupina za višegodišnji financijski okvir (*Ad hoc* radna skupina za VFO) raspravljala je 24. ožujka 2026. o mogućnosti indikativne raspodjele sredstava po sektorima u okviru Programa.

² U kompromisnom tekstu iz Priloga izmjene u odnosu na prijedlog Komisije (dok. 11748/25 – COM(2025) 549 final) podcrtane su, a izbrisani tekst označen je oznakom [...]. Izmjene potpodjela akta i njihovih naslova u odnosu na prijedlog Komisije označeni su dvostruko podcrtanim slovima.

10. **Ključna pitanja** obuhvaćena kompromisnim tekstom predsjedništva navedena su u nastavku.

a) **Upravljanje**

Nakon ponovne uspostave Programskog odbora (članak 22.a) proces jačanja uloge država članica u upravljanju budućim programom kontinuirano se nastavio, kao odgovor na zahtjev većine delegacija da se promijeni *status quo* i optimizira proces u okviru kojeg se financiraju nova djelovanja. Intenzivne rasprave dovele su do razvoja zrelog modela upravljanja, u čijem su fokusu programi rada i pojačani nadzor država članica (članak 15. – *Program rada*). Prema tom modelu predviđene su dvije različite vrste programa rada:

- i) „program rada za nova djelovanja” za početno uključivanje novih djelovanja u okviru izravnog upravljanja; sva takva djelovanja predlaže Komisija na temelju unaprijed utvrđenih kriterija (stavak 2. točke (a), (b), (c) i (d));
- ii) „redovni program rada”, u okviru kojeg se djelovanja mogu i dalje financirati nakon njihove početne provedbe podložno procjeni Komisije, u kojoj se, među ostalim, analizira u kojoj mjeri takva djelovanja ispunjavaju ciljeve Programa i kriterije navedene u stavku 2.

Koncept novog djelovanja definiran je u članku 2. (definicija 15.a). U skladu s člankom 5. stavkom 4. trećim podstavkom Uredbe (EU) br. 182/2011 predviđena je i klauzula o nedavanju mišljenja. Uvodnim izjavama 46.a, 46.b i 46.c dopunjuje se skup odredaba o upravljanju, čiji je cilj osigurati pojačani nadzor država članica, predvidljivost i transparentnost te istodobno očuvati fleksibilnost.

b) **Nasljeđe Europskih snaga solidarnosti**

Delegacije su zauzele čvrst stav da je potrebno osigurati nasljeđe inicijative Europskih snaga solidarnosti u programu Erasmus+ nakon 2027. Tematski dokument predsjedništva olakšao je rasprave pojašnjavanjem načina na koji su elementi programa Europskih snaga solidarnosti uključeni u postojeći Nacrt uredbe. Relevantne izmjene uključene su u članak 4.a (*Mladi*) stavak 1. točke (b) i (c) kako bi se obuhvatile odredbe za djelovanja koja se trenutačno provode u okviru programa Europskih snaga solidarnosti. U točki (c) istog članka upućuje se na volonterske aktivnosti u okviru Europskih snaga solidarnosti, uključujući volontiranje u okviru Europskog volonterskog tijela za humanitarnu pomoć, čime se nasljeđe jednog od prethodnih programa čvrsto ugrađuje u budući program Erasmus+. Definicija 17. iz članka 2. i uvodne izjave 20. i 48. imaju isti smisao.

c) **Vidljivost svih sektora obuhvaćenih Programom**

Nadovezujući se na rad obavljen tijekom prethodnog semestra, predsjedništvo je nastavilo razmatrati zahtjev delegacija za povećanje važnosti sektora mladih i sporta. Nakon umetanja novih članaka 4.a (*Mladi*) i 4.b (*Sport*), članak 6. (*Suradnja organizacija i institucija*) podijeljen je na stavke posvećene obrazovanju i osposobljavanju, mladima odnosno sportu. Članak 7. (*Potpora razvoju politike*) točka (a) slijedi istu sektorski usmjerenu reorganizaciju.

d) **Treće zemlje pridružene Programu**

O horizontalnoj temi obuhvaćenoj člankom 13. (*Treće zemlje pridružene Programu*) i povezanoj uvodnoj izjavi 46. vodile su se intenzivne rasprave. Kao odgovor na zabrinutost država članica u vezi s novim konceptom djelomičnog pridruživanja Programu uvedeni su posebni kriteriji za različite kategorije trećih zemalja (članak 13. stavak 4. točke (a), (b), (c) i (d)). To ponajprije znači da treće zemlje koje se djelomično pridružuju Programu moraju poštovati vrijednosti Unije, a zatražen je i jedinstveni model djelomičnog pridruživanja Programu za sve treće zemlje koje nisu obuhvaćene područjem primjene stavka 1. točke (a) istog članka.

e) **Mogućnosti za razvoj talenata i izvrsnosti**

Budući da je Komisija predložila novu inicijativu pod nazivom „Stipendije Erasmus+ u strateškim područjima obrazovanja” (članak 5. točka (a)), detaljno se raspravljalo o njezinim brojnim aspektima (proračunski učinak na Program, mogući dodatni izvori financiranja, europska dodana vrijednost, cilj i područje primjene, relevantne razine Europskog kvalifikacijskog okvira, korisnici, geografska ravnoteža itd.). Važan element pregovora bio je zajednički poziv država članica na pojačani nadzor i njihovo sudjelovanje u osmišljavanju tog djelovanja. Kompromis koji je postiglo predsjedništvo uključuje novi naziv djelovanja (*Mogućnosti za razvoj talenata i izvrsnosti*), prilagođeno područje primjene članka 5. točke (a) i posebne odredbe o upravljanju (članak 15. stavci 3. i 6. te uvodne izjave 27., 46.b i 46.d), koje odražavaju posebnu prirodu djelovanja i njegove potencijalno znatne posljedice.

Osim toga:

- veća važnost dana je europskom prostoru obrazovanja (uvodne izjave 10. i 24. kojima se dopunjuje veća vidljivost ciljeva Programa iz članka 3.), a Unija vještina fokus je paralelne uvodne izjave 24.a,
- u cijelom tekstu stavljen je veći naglasak na vrijednosti Unije (uvodne izjave 5., 15., 16., 18., 38.a, 46. i članak 13. stavak 4.),
- predložena je preinaka Nacrta uredbe s obzirom na potrebu za boljim strukturiranjem dvaju stupova („Mogućnosti za učenje namijenjene svima” i „Potpora jačanju kapaciteta”) te za jasnijom raspodjelom djelovanja u tekstu.

V. **ZAKLJUČAK**

Poziva se Vijeće (EYCS) da postigne dogovor o djelomičnom općem pristupu o tekstu kako je utvrđen u Prilogu ovoj napomeni.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o uspostavi programa Erasmus+ za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage uredaba
(EU) 2021/817 i (EU) 2021/888**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 165. stavak 4.,
članak 166. stavak 4. i članak 214. stavak 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

¹ SL C , , str.

² SL C , , str.

budući da:

- (1) Unija treba podupirati i pripremati svoje građane kako bi, počevši od rane dobi, stjecali znanje, vještine i kompetencije potrebne za uspjeh u učenju, radu i životu. Za to su joj potrebni visokokvalitetni, učinkoviti, prilagodljivi, inovativni i uključivi sustavi obrazovanja i osposobljavanja koji mogu razviti, privući i zadržati talente, držati korak s tempom i opsegom aktualnih društvenih, digitalnih, okolišnih i gospodarskih promjena, odgovoriti na demografske izazove i potrebe društva i gospodarstva za vještinama i uskladiti vještine s potrebama na tržištu rada, među ostalim [...] u ključnim sektorima.
- (2) Unija je zajednica vrijednosti ukorijenjenih u europskoj povijesti i identitetu i utemeljenih na Ugovoru o [...] Europskoj uniji (UEU). Razumijevanje tih vrijednosti, uključujući temeljna prava i demokraciju, bitna je životna vještina i ključ za sudjelovanje u političkoj raspravi i donošenju odluka. Aktivnosti u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta pomažu građanima da steknu vještine i kompetencije za napredak i aktivno i smisleno sudjelovanje u demokratskom životu i društvu općenito te pomažu ljudima da se ujedine oko zajedničkih vrijednosti i brane ih.
- (3) Unija se temelji na solidarnosti među svojim građanima i među državama članicama. Ta univerzalna vrijednost usmjerava djelovanja Unije i osigurava jedinstvo potrebno za suočavanje s društvenim izazovima, s čim su pojedinci voljni pomoći u praksi, među ostalim volontiranjem.

- (4) Važno je da svi ljudi, bez obzira na njihovo osobno, socijalno, ekonomsko, geografsko ili kulturno podrijetlo, imaju priliku sudjelovati u mobilnosti u inozemstvu od rane dobi, kad se formiraju vrijednosti i stavovi i kad su najotvoreniji za nova iskustva [...]. Rano upoznavanje s različitim okruženjima, kulturama, jezicima i načinima života može pomoći u razbijanju stereotipa, promicanju međukulturnog razumijevanja i usađivanju vrijednosti poštovanja, tolerancije i solidarnosti, što doprinosi većem jedinstvu i [...] koheziji Europe.
- (5) Za uključiva, povezana i otporna društva i održavanje konkurentnosti Unije potrebno je ulagati u mogućnosti učenja za sve, bez obzira na podrijetlo i sredstva, u suradnju između država članica i organizacija aktivnih u tom području te u razvoj inovativnih politika u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta koje su utemeljene na dokazima. Takva ulaganja ujedno doprinose jačanju europskog identiteta, vrijednosti Unije, uključujući temeljna prava, [...] te demokratičnosti Unije.
- (6) U skladu s Europskom strategijom za Uniju pripravnosti³, pripravnost, otpornost, sudjelovanje u demokratskom životu i građanski angažman trebali bi se promicati pristupom odozdo prema gore, potičući organizacije i institucije da preuzmu ključnu ulogu u promicanju digitalne i medijske pismenosti, kritičkog mišljenja, građanskog angažmana te učenja o demokraciji i građanstvu. Ljudi i zajednice u cijeloj [...]Uniji [...] trebali bi se aktivno uključiti u sprečavanje kriza i biti dovoljno pripremljeni da na njih reagiraju.

³ Zajednička komunikacija Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Europskoj strategiji za Uniju pripravnosti (JOIN(2025) 130 final).

- (7) Zajednička područja djelovanja i ciljevi Europskih snaga solidarnosti i programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. pokazuju potencijal za bolju sinergiju i regulatornu usklađenost. Objedinjavanjem svih mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja, volontiranje, suradnju, aktivno građanstvo i solidarnost, sve mogućnosti koje Unija nudi mladima i organizacijama aktivnima u području mladih bit će na jednom mjestu, što omogućuje veću koordiniranost i djelotvornost te lakši pristup za potencijalne sudionike i korisnike.
- (8) U tom je kontekstu potrebno uspostaviti Erasmus+ za razdoblje 2028. – 2034., program Unije za obrazovanje i osposobljavanje, [...] mlade i sport („Program”), koji nasljeđuje programe Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027.⁴ i Europske snage solidarnosti⁵ te obuhvaća djelovanja u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta i kojim se uspostavlja Europsko volontersko tijelo za humanitarnu pomoć.
- (9) Iskustvo je pokazalo da su u gospodarskom, socijalnom i geopolitičkom okruženju koje se brzo mijenja potrebni fleksibilniji višegodišnji financijski okvir i programi potrošnje Unije. U tu bi svrhu i u skladu s ciljevima programa Erasmus+ pri financiranju trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir promjenjive potrebe politike i prioritete Unije utvrđene u relevantnim dokumentima [...] Komisije, [...] Vijeća i Europskog parlamenta [...], a ujedno osigurati dostatnu transparentnost i predvidljivost za izvršenje proračuna.

⁴ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ (SL L 189, 28.5.2021.).

⁵ Uredba (EU) 2021/888 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Europske snage solidarnosti (SL L 202, 8.6.2021.).

- (10) Program bi trebao podupirati daljnji razvoj europskog prostora obrazovanja⁶, provedbu Unije vještina⁷ i općih strateških okvira za suradnju na razini Unije na politikama u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući programe politika za odgoj i opće obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje [...] te obrazovanje odraslih, uključujući usavršavanje i prekvalifikaciju, kako bi se građanima omogućilo da razvijaju kompetencije i vještine u svim fazama života da bi napredovali u društvu.
- (11) U skladu sa Strategijom EU-a za mlade⁸, Europskom agendom za rad s mladima⁹ i Komunikacijom iz 2024. o nasljeđu Europske godine mladih 2022.¹⁰ Program bi trebao podupirati smisleno sudjelovanje mladih i organizacija mladih u donošenju odluka i oblikovanju politika, među ostalim putem dijaloga EU-a s mladima, uključivanje perspektive mladih u sva područja politike, vrednovanje neformalnog i informalnog učenja, visokokvalitetan rad s mladima i razvoj kompetencija osoba koje rade s mladima. Program će nastaviti pružati potporu svim mladima za sudjelovanje u mobilnosti u svrhu učenja [...], uključujući razmjene mladih, volontiranje, [...] sudjelovanje mladih i aktivnosti solidarnosti, s ciljem njihova uključivanja i osnaživanja kako bi stekli i razvili vještine i kompetencije potrebne za život i svoju profesionalnu budućnost, postali aktivni građani i sudjelovali u gospodarskom, društvenom, kulturnom, demokratskom i političkom životu te kako bi ih se povezalo s europskim projektom i doprinijelo stvaranju uključive, održive, konkurentne i otporne Unije.

⁶ Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.).

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Unija vještina (COM(2025) 90 final).

⁸ Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. (SL C 456, ST/14944/2018/INIT, 18.12.2018.).

⁹ Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o okviru za uspostavu Europske agende za rad s mladima 2020/C 415/01 (SL C 415, 1.12.2020.).

¹⁰ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Europskoj godini mladih 2022. (COM(2024) 1 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52024DC0001>).

- (12) Program bi trebao podupirati sudjelovanje u sportu i tjelesnoj aktivnosti za sve, u skladu s relevantnim Planom rada Europske unije u području sporta [...] ¹¹. Posebno se treba usredotočiti na sport na lokalnoj razini, uzimajući u obzir važnu ulogu koju sport ima u promicanju zdravog načina života, međuljudskih odnosa, sudjelovanja, socijalnog uključivanja i ravnopravnosti te jačanju povezanosti u zajednicama.
- (13) Digitalna transformacija, uključujući brz razvoj umjetne inteligencije, mije[...]nja društvo i gospodarstvo sve više utječući na svakodnevni život te ukazuju[...]e na potrebu za povećanjem digitalne spremnosti i kapaciteta u obrazovanju i osposobljavanju, kao i na hitnu potrebu [...] za potporom razvoju digitalnih vještina [...] za sve, uključujući kritičko razmišljanje i medijsku pismenost, i to u cijeloj Uniji putem Programa.
- (14) Formalno, neformalno i informalno [...] učenje imaju važnu ulogu u [...] obrazovanju za održivi razvoj, podizanju svijesti i stjecanju vještina i ključnih kompetencija potrebnih za promjenu osobnog ponašanja. Program će pomoći u osnaživanju ljudi da se angažiraju u svojim zajednicama i steknu [...] vještine potrebne za uspješnu [...] zelenu tranziciju, među ostalim u skladu s Planom za čistu industriju. Programom bi se trebale promicati prakse koje doprinose smanjenju njegova utjecaja na okoliš.

¹¹ [...].

- (15) Međunarodna dimenzija Programa trebala bi biti usmjerena na pružanje mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja, suradnju i dijalog o politikama s trećim zemljama koje nisu pridružene Programu, oslanjajući se na iskustvo iz prethodnih programa, među ostalim kako bi se doprinijelo konkurentnosti Unije, a ujedno promicale vrijednosti Unije i zaštitili interesi Unije u području gospodarske sigurnosti. Kako bi se povećao učinak tih aktivnosti, važno je poboljšati sinergije između Programa i Globalne Europe, [...] strategije Global Gateway i okvirâ politike u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta.
- (16) Program bi zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatima trebao pomoći da se približe cilju pristupanja Uniji, među ostalim promicanjem vrijednosti Unije. Trebao bi promicati stabilnost, partnerstva i razvoj vještina sa zemljama šireg susjedstva, među ostalim jačanjem veza s mediteranskom regijom. U okviru suradnje s drugim zemljama Program bi također trebao [...] privući talentirane ljude iz drugih krajeva svijeta i graditi partnerstva, posebno radi promicanja konkurentnosti Unije i jačanja njezine otpornosti. Program bi trebao zemlje podupirati u modernizaciji njihovih institucija i organizacija te općenito u poboljšanju kvalitete i uključivosti obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta putem međunarodnih partnerstava.
- (17) Provedba Programa trebala bi se voditi načelima i vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti i vladavine prava te solidarnosti, u skladu s člankom 2. UEU-a [...] i preambulom Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”). Stoga je bitno da sve strane uključene u Program poštuju ta načela i vrijednosti. Program bi trebao poštovati i načela iz Smjernica EU-a za promicanje i zaštitu prava djeteta iz 2017. i članka 9. Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom [...].

- (18) Program bi trebao pogotovo mlade poticati da sudjeluju u demokratskom životu Europe, među ostalim podupiranjem aktivnosti koje doprinose građanskom odgoju i obrazovanju i razvijaju vještine potrebne za građansko sudjelovanje, a sudionicima omogućuju da se angažiraju i nauče sudjelovati u civilnom društvu, čime se razvija svijest o [...] vrijednostima Unije, uključujući temeljna prava, što olakšava interakciju s donositeljima odluka na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini i doprinosi procesu europske integracije. Program bi trebao podupirati i stvaranje mogućnosti i mehanizama za smisleno sudjelovanje mladih, uključujući aktivnosti pod vodstvom mladih ili aktivnosti uz smisleno sudjelovanje mladih koje mogu provoditi neformalne skupine mladih ili drugi relevantni dionici.
- (19) Program bi mladima i organizacijama trebao pružati pristupačne, uključive i sigurne mogućnosti da pokažu solidarnost, pomažući im da podupiru zajednice i bave se društvenim pitanjima, a pritom stječu vrijedno iskustvo i vještine za svoj osobni rast, aktivno građanstvo i zapošljivost.
- (20) Program bi trebao podupirati volonterske aktivnosti u okviru Europskih snaga solidarnosti, uključujući Europsko volontersko tijelo za humanitarnu pomoć. Te je aktivnosti u programskom razdoblju 2021. – 2027. obuhvaćao program Europske snage solidarnosti. Volontiranje, i unutar i izvan Unije, vrlo je vrijedno iskustvo u kontekstu neformalnog i informalnog učenja, koje mladima omogućuje da pokažu solidarnost i sudjeluju u aktivnostima koje doprinose rješavanju društvenih i humanitarnih pitanja, a ujedno jačaju njihov osobni, društveno-obrazovni i profesionalni razvoj, aktivno građanstvo, građansko sudjelovanje i zapošljivost.[...] Trebalo bi nastojati postići sinergije između volonterskih aktivnosti u okviru Europskih snaga solidarnosti i, prema potrebi, relevantnih nacionalnih politika i instrumenata u državama članicama i trećim zemljama pridruženima Programu.

- (21) Radi promicanja solidarnosti i veće vidljivosti humanitarne pomoći i razvojne suradnje među europskim građanima potrebno je razviti solidarnost država članica i trećih zemalja pridruženih [...] Programu s trećim zemljama koje nisu pridružene Programu, a pogođene su prirodnim katastrofama ili onima koje su izazvane ljudskim djelovanjem. Europsko volontersko tijelo za humanitarnu pomoć trebalo bi doprinijeti koordiniranom odgovoru Unije koji se temelji na procjeni potreba te će se provoditi u skladu s pravilima i postupcima utvrđenima u ovoj Uredbi.
- (22) Mladi, a posebno oni s manje mogućnosti, trebali bi i dalje imati priliku za prvo iskustvo putovanja Europom u sklopu aktivnosti informalnog i neformalnog [...] učenja čiji je cilj potaknuti njihov osjećaj pripadnosti Uniji i omogućiti im otkrivanje njezine kulturne i jezične raznolikosti.
- (23) U području sporta Program bi, u okviru mogućnosti za mobilnost i jačanja kapaciteta, uključujući suradnju, trebao promicati zajedničke europske vrijednosti, volontiranje, inovacije i razvoj vještina u sportu i putem sporta. Programom bi se trebali [...] promicati dobro upravljanje, sigurnost i integritet u sportu [...] i sportska diplomacija [...]. Njime bi se ujedno trebale podupirati lokalne sportske organizacije, s naglaskom na tjelesnim aktivnostima za sve koje se prakticiraju u zdravstvene, obrazovne ili društvene svrhe [...]. Program bi ljudima u Europi trebao pružiti [...] priliku za sudjelovanje u prekograničnim sportskim inicijativama, čime bi se poticali osobni rast, kulturna razmjena, solidarnost i angažman u zajednici.

- (24) Programom se daje ključan doprinos [...] europskom prostoru obrazovanja [...], koji se podupire i provodi strateškim okvirom za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja te promiče kvalitetu, pravednost, uključenost i uspjeh za sve. Europski prostor obrazovanja temelji se na sveobuhvatnom pristupu koji obuhvaća poučavanje, osposobljavanje i učenje u svim kontekstima i na svim razinama, formalno, neformalno ili informalno, od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do obrazovanja odraslih, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO) i visoko obrazovanje.
- (24a) Doprinoseći cilju stvaranja istinskog zajedničkog prostora za kvalitetno prekogranično obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje [...] [...] Unija vještina nastoji ubrzati rad [...] na tom području. To bi se moglo postići omogućavanjem stjecanja osnovnih i naprednih vještina, pružanjem prilika ljudima za redovito ažuriranje i stjecanje novih vještina usmjerenih na budućnost, olakšavanjem [...] mobilnosti ljudi putem transparentnosti i priznavanja vještina i kvalifikacija i zapošljavanjem u poduzećima diljem [...]Unije te privlačenjem, razvojem i zadržavanjem vrhunskih talenata u Europi [...].
- (25) Važno je poticati i proširivati pristup učenju, poučavanju i istraživanju o [...]Uniji, vrijednostima i građanstvu. Razvijanje europskog osjećaja pripadnosti i angažmana posebno je važno s obzirom na izazove s kojima se Unija danas suočava. Program bi trebao nastaviti promicati poznavanje pitanja europske integracije, uključujući sve ono što Uniji tek predstoji i mogućnosti koje to otvara, kako bi se o toj temi što više raspravljalo i razvijala izvrsnost u studijima europskih integracija, među ostalim putem aktivnosti Jean Monnet.

- (26) Učenje jezika doprinosi međusobnom razumijevanju ljudi i kultura [...] i kulturnoj raznolikosti te potiče mobilnost unutar i izvan Unije jer su jezične kompetencije bitne vještine u životu i radu. Stoga bi Program trebao poboljšati učenje jezika, a ako je to relevantno, i nacionalnih znakovnih jezika. Kako bi se osigurao širok i uključiv pristup Programu, važno je da višezječniost bude među ključnim načelima njegove provedbe.
- (27) Europa sve teže zadovoljava potrebe za vještinama na tržištu rada, među ostalim za sektore koji se suočavaju s ozbiljnim manjkom, te potražnju za kvalificiranim talentima u strateškim [...] sektorima, kao što su, među ostalim, [...] čiste i kružne tehnologije, promet, energetika, otpornost vodoopskrbe, poljoprivredu, zdravstvena skrb, digitalne tehnologije, zrakoplovno-svemirski sektor i obrana. [...] U skladu s Unijom [...] vještina Program bi trebao [...] podupirati [...] polaznike iz Unije [...] u studijima u [...] strateškim sektorima s jasnom europskom dodanom vrijednošću. To bi moglo uključivati mjere osmišljene za [...] zadržavanje vrhunskih talenata [...] u Europi pružanjem mogućnosti za studiranje u sklopu združenih studija, na razinama 5, 6 i 7 Europskog kvalifikacijskog okvira u visokom obrazovanju i, ako je to primjereno, u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. Takvim bi se mjerama trebalo olakšati sudjelovanje polaznika iz različitih sredina, posebno onih s manje mogućnosti, uzimajući u obzir geografsku ravnotežu. Njihova bi provedba trebala ostati dovoljno fleksibilna kako bi se odgovorilo na prioritete politika i potrebe tržišta rada koji se mijenjaju. Mogućnosti za razvoj talenata i izvrsnosti ne bi smjele promijeniti glavni fokus Programa na mobilnosti u svrhu učenja niti imati nerazmjern učinak na financiranje drugih djelovanja u okviru Programa. Potpora takvim mogućnostima mogla bi se ostvariti sinergijama s drugim instrumentima, kao što je Europski fond za konkurentnost, te poticanjem sudjelovanja poduzeća, industrije i drugih relevantnih dionika. Osim razvoja i zadržavanja domaćih talenata, važno je privući talentirane pojedince u Uniju nudeći [...] mogućnosti kao što su stipendije Erasmus Mundus. [...]

- (28) Suradnja omogućuje razmjenu prakse i jačanje kapaciteta, što dovodi do boljih ishoda i uspjeha te povećanja učinkovitosti udruživanjem resursa i znanja. Program bi stoga trebao podupirati mjere za jačanje kapaciteta kojima se poboljšava suradnja na različitim razinama među ustanovama i organizacijama koje su aktivne u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta. Time se uzima u obzir temeljna uloga ustanova i organizacija u prenošenju znanja, vještina i kompetencija potrebnih u svijetu koji se mijenja te im se pomaže da na odgovarajući način ostvare svoj potencijal za inovacije, kreativnost i poduzetništvo, posebno u okviru digitalnog gospodarstva.
- (29) Program bi trebao omogućiti dugoročnu stratešku transnacionalnu suradnju na institucionalnoj razini radi jačanja izvrsnosti, konkurentnosti i privlačnosti te poticanja održive i sustavne preobrazbe organizacija i ustanova za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport, u skladu s [...] [...] prioritetima [...]Unije. Ta će suradnja uključivati inicijative koje [...] djeluju [...]kao testne platforme za inovativne instrumente obrazovanja, osposobljavanja i razvoja vještina, čime se podupire suradnja s poduzećima, [...] industrijom i drugim relevantnim dionicima. Program bi trebao nastaviti podupirati rad ustanova za obrazovanje i osposobljavanje i država članica na uklanjanju preostalih prepreka za transnacionalnu suradnju i povećanju ponude transnacionalnih združenih studija, što bi doprinijelo moгуćem uvođenju združene europske diplome¹².

¹² Rezolucija Vijeća o oznaci združene europske diplome i sljedećim koracima prema mogućoj združenoj europskoj diplomi: povećanje konkurentnosti Europe i privlačnosti europskog visokog obrazovanja. (SL C, C/2025/2939, 22.5.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj>).

- (30) Program bi na održiv način trebao podržavati temeljnu obrazovnu misiju savezâ europskih sveučilišta da se omogući uspješnije postizanje sistemskog učinka dugoročnim djelovanjem na razini Unije, posebno radi jačanja izvrsnosti, smanjenja fragmentiranosti i povećanja privlačnosti i uključenosti [...] sustavâ visokog obrazovanja u cijeloj Uniji te razvoja inovativnih instrumenata za povećanje kvalitete učenja i poučavanja [...]. Ta bi temeljna misija, bazirana na zajedničkoj viziji i uz potporu zajedničkih mehanizama upravljanja i zajedničkih resursa, trebala obuhvaćati razvoj vještina i kompetencija za budućnost [...], među ostalim [...] za sektore koji su već utvrđeni u Uniji vještina, i to putem relevantnih studijskih programa [...] koji će odgovarati i budućim potrebama, pedagoških inovacija, združenih studija, cjeloživotnog učenja i mikrokvalifikacija kako bi se privukli talenti te olakšala transnacionalna suradnja u obrazovanju, među ostalim s poduzećima, [...] industrijom i drugim relevantnim dionicima. Potpora svim dimenzijama savezâ, uključujući istraživanje i inovacije te njihov doprinos konkurentnosti Unije, trebala bi se ostvarivati sinergijama s drugim instrumentima, kao što su Europski fond za konkurentnost i Obzor Europa.
- (30a) Programom bi se trebali podupirati centri strukovne izvrsnosti koji se temelje na partnerstvima na transnacionalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se poduprli visokokvalitetni i inovativni sustavi strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u kojima se razvijaju vještine i mogućnosti za profesionalni i osobni razvoj, u skladu s potrebama tržišta rada, čime se doprinosi dinamičnom, otpornom i uključivom gospodarstvu i društvu. Dodatna potpora mogla bi se ostvariti sinergijama s drugim instrumentima, kao što su Europski fond za konkurentnost te nacionalni i regionalni partnerski planovi.

- (31) U skladu s relevantnim okvirima i alatima Unije Program bi trebao doprinosti razvoju [...] vještina, među ostalim [...] mogućim programom potpore za osnovne vještine i poboljšanjem osiguravanja kvalitete, transparentnosti, priznavanja vještina, kompetencija i kvalifikacija (uključujući kvalifikacije visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja koje omogućuju pristup visokom obrazovanju¹³), njihove digitalizacije [...] i vrednovanja neformalnog i informalnog učenja, upravljanja vještinama i usmjeravanja. U tom smislu Program bi trebao pružati potporu i kontaktnim točkama i mrežama na nacionalnoj i europskoj razini koje olakšavaju transeuropske i šire razmjene i razvoj fleksibilnih načina učenja među različitim područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih te u formalnom i neformalnom kontekstu, među ostalim uz pomoć mikro kvalifikacija.
- (32) Korisnicima prilagođene internetske platforme i alati za virtualnu suradnju mogu imati važnu ulogu u potpori provedbi politika u području obrazovanja, osposobljavanja, [...] mladih i sporta u Europi i šire. Da bi se više koristile aktivnosti virtualne suradnje, Program bi trebao podupirati sustavnije i koherentnije korištenje internetskih platformi. Trebao bi i olakšavati i podupirati procese mobilnosti digitalizacijom.

¹³ Preporuka Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1.).

- (33) Program bi trebao biti osmišljen tako da promiče uključivost, raznolikost, solidarnost i jednake mogućnosti, uključujući rodnu ravnopravnost i nediskriminaciju, proširenjem pristupa mobilnosti, volontiranju i učenju u Uniji i šire, omogućujući svim ljudima da u potpunosti iskoriste to transformativno iskustvo.
- (34) Program bi trebao pružiti mjere za olakšavanje i povećanje pristupa za osobe s manje mogućnosti te uklanjanje prepreka koje im mogu onemogućiti pristup, uključujući financijske prepreke, koje bi služile kao osnova za daljnje smjernice za provedbu. Te mjere među ostalim mogu uključivati ciljanu financijsku potporu, pristupačne oblike učenja, olakšavanje pristupa stanovanju [...] u vezi s aktivnostima Programa, pripreme aktivnosti i podršku za osobe s manje mogućnosti prije, tijekom i nakon njihova sudjelovanja u Programu, pregledne i pristupačne dokumente dostupne na različitim jezicima, aktivnosti podrške za osoblje koje je posebno zaduženo za uključivost i raznolikost u organizacijama te aktivnosti podizanja svijesti za potencijalne sudionike s manje mogućnosti, među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima. Osim toga, Program bi trebao omogućiti da se u postupku dodjele bespovratnih sredstava prednost da kvalitetnim projektima koji se aktivno bave uključivošću i vode računa o sudjelovanju osoba s manje mogućnosti.
- (35) Kako bi Program bio pristupačniji organizacijama koje prvi put sudjeluju, [...] malim organizacijama i onima sa [...] slabim administrativnim kapacitetom te kako bi bio lakše izvediv za korisnike, trebalo bi pojačati mjere za pojednostavnjenje postupaka u svim fazama.

- (36) [Ovom Uredbom utvrđuje se indikativna financijska omotnica za Program. Za potrebe ove Uredbe tekuće cijene izračunavaju se primjenom fiksnog deflatora od 2 %.]
- (37) S obzirom na raznolikost područja obuhvaćenih Programom trebalo bi zadržati ambiciju da mladi i sport smisleno doprinose ciljevima Programa i da se dopre do njegovih ciljnih skupina.
- (38) Na Program se primjenjuje Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴. U njoj se utvrđuju pravila o donošenju i izvršenju općeg proračuna Unije, što uključuje pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nefinancijskim donacijama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskoj pomoći, financijskim instrumentima, proračunskim jamstvima i zaštiti financijskih interesa Unije.
- (38a) Na temelju članka 6. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 donošenje i izvršenje proračuna mora biti u skladu s odredbama Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092. Nadalje, u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 države članice i Komisija pri izvršenju proračuna osiguravaju usklađenost s Poveljom, u skladu s člankom 51. Povelje, i poštuju vrijednosti Unije sadržane u članku 2. UEU-a relevantne za izvršenje proračuna.

¹⁴ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024.).

(39) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵, Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95¹⁶, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96¹⁷ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939¹⁸ financijske interese Unije treba zaštititi proporcionalnim mjerama, što uključuje sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istragu nepravilnosti i prijevара, povrat izgubljenih, nepropisno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (EU, Euratom) br. 883/2013 i (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, radi utvrđivanja je li došlo do prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon zbog prijevара i drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije moraju u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti Komisiji, OLAF-u, EPPO-u i Europskom revizorskom sudu potrebna prava i pristup te se pobrinuti da im sve treće strane koje su uključene u izvršenje sredstava Unije dodijele jednakovrijedna prava.

¹⁵ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1. [...]).

¹⁶ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

¹⁷ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

¹⁸ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

¹⁹ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

- (40) Kako bi se pojednostavnili zahtjevi za korisnike, trebalo bi što više primjenjivati pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova u obliku jednokratnih iznosa, jediničnih troškova i paušalnih stopa. Kad se primjenjuju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova za potporu mobilnosti u svrhu učenja u okviru Programa, trebali bi se uzeti u obzir troškovi života i boravka u zemlji domaćinu. Države članice trebalo bi poticati da u skladu s nacionalnim pravom ta bespovratna sredstva izuzmu od oporezivanja i plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje; na isti bi način trebalo postupati i s bespovratnim sredstvima koja pojedincima dodijele javni ili privatni pravni subjekti.
- (41) Primjereno je osigurati pravilno zaključenje Programa za razdoblje 2021. – 2027., osobito kad je riječ o nastavku višegodišnjih mehanizama za upravljanje tim programima, kao što je financiranje tehničke i administrativne pomoći. Od 1. siječnja 2028. tehničkom i administrativnom pomoći trebalo bi se po potrebi osigurati upravljanje djelovanjima koja do 31. prosinca 2027. još nisu zaključena u okviru Programa za razdoblje 2021. – 2027.
- (42) U skladu s člankom 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u Programu bi trebalo uzeti u obzir specifičnu situaciju najudaljenijih regija iz tog članka [...]. [...] Trebalo bi provesti mjere za olakšavanje njihova sudjelovanja u svim djelovanjima u okviru Programa, među ostalim putem financijske potpore, gdje je to relevantno, za mobilnost u svrhu učenja i volontiranje. Trebalo bi poticati mobilnost i suradnju među osobama i organizacijama iz tih regija i trećih zemalja, posebice njihovih susjednih zemalja. Takve mjere trebalo bi redovito pratiti i evaluirati.

- (43) Na temelju članka 85. stavka 1. Odluke Vijeća (EU) 2021/1764²⁰ fizičke osobe i relevantni subjekti iz prekomorskih zemalja i područja prihvatljivi su za financiranje iz Programa podložno pravilima i ciljevima Programa i [...] mogućih režima koji se primjenjuju na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani.
- (44) [Program se provodi u skladu s Uredbom (EU) [XXX]* Europskog parlamenta i Vijeća [o okviru uspješnosti], kojom se utvrđuju pravila za praćenje rashoda i okvir uspješnosti za proračun, uključujući pravila kojima se osigurava ujednačena primjena načela nenanošenja bitne štete i rodne ravnopravnosti iz članka 33. stavka 2. točaka (d) i (f) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pravila za praćenje i izvješćivanje o uspješnosti Unijinih programa i aktivnosti, pravila za uspostavu Unijina portala za financiranje, pravila za evaluaciju programa te druge horizontalne odredbe koje se primjenjuju na sve programe Unije, na primjer one o informiranju, komunikaciji i vidljivosti.]
- (45) Kako bi se optimizirala dodana vrijednost te povećao opseg i učinak ulaganja, trebalo bi težiti sinergijama, posebno između Programa i drugih Unijinih instrumenata financiranja, među ostalim putem mehanizama za olakšavanje kao što su pojednostavnjeni postupci. Program bi trebao težiti i sinergijama koje jačaju suradnju između obrazovanja i privatnog sektora.

²⁰ Odluka Vijeća (EU) 2021/1764 od 5. listopada 2021. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji, uključujući odnose između Europske unije, s jedne strane, te Grenlanda i Kraljevine Danske, s druge strane (Odluka o prekomorskom pridruživanju, uključujući Grenland) (SL L 355, 7.10.2021., str. 6. [...]).

(46) Program bi trebao biti otvoren za sudjelovanje trećih zemalja ako je to u interesu Unije. U tu svrhu Unija može dopustiti potpuno [...] ili djelomično pridruživanje trećih zemalja Programu u okviru djelovanja koja čine Program ako su s tim zemljama na snazi relevantni međunarodni sporazumi i u skladu s uvjetima utvrđenima u njima. Treće zemlje trebale bi uključivati i kategoriju europskih mikrodržava (Kneževina Andora, Kneževina Monako, Republika San Marino i Država Vatikanskoga Grada). Pridruživanje Programu trebalo bi ovisiti o pravednoj ravnoteži doprinosa i koristi treće zemlje te bi trebalo osigurati zaštitu financijskih i sigurnosnih interesa Unije. Pri odlučivanju o sudjelovanju trećih zemalja i načinima takvog sudjelovanja moraju se poštovati ovlasti Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije na temelju članka 218. UFEU-a. Treće zemlje koje su sudjelovale u jednom od prethodnih programa na temelju uredaba (EU) 2021/817²¹, (EU) 2021/888²², EU br. 1288/2013²³ ili (EU) 2018/1475²⁴ Europskog parlamenta i Vijeća te osnovale nacionalnu agenciju tijekom jednog od relevantnih programskih razdoblja ne bi trebalo razmatrati za djelomično pridruživanje Programu. Za ostale kategorije trećih zemalja djelomično pridruživanje trebalo bi ili služiti kao korak prema potpunom pridruživanju ili ga razmotriti ako ne postoji mogućnost potpunog pridruživanja i ako je takvo djelomično pridruživanje u interesu Unije. U svakom slučaju, unaprijed definirani jedinstveni paket doprinosa i naknada trebao bi se primjenjivati u svim sporazumima kojima se odobrava djelomično pridruživanje. Neophodno je da treće zemlje koje sudjeluju u Programu poštuju vrijednosti Unije sadržane u članku 2. UEU-a. Pravni subjekti iz [...] trećih zemalja koje nisu pridružene Programu [...] trebali bi moći sudjelovati u nekim djelovanjima Programa, kako je definirano u programima

²¹ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 (SL L 189, 28.5.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj>).

²² Uredba (EU) 2021/888 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Europske snage solidarnosti i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2018/1475 i (EU) br. 375/2014 (SL L 202, 8.6.2021., str. 32., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/888/oj>).

²³ Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, 1720/2006/EZ i 1298/2008/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 50., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj>).

²⁴ Uredba (EU) 2018/1475 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o utvrđivanju pravnog okvira Europskih snaga solidarnosti i izmjeni Uredbe (EU) br. 1288/2013, Uredbe (EU) br. 1293/2013 i Odluke br. 1313/2013/EU (SL L 250, 4.10.2018., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1475/oj>).

rada i pozivima na podnošenje prijedloga koje objavljuje Komisija, pod uvjetom da njihovo sudjelovanje doprinosi postiz[...]anju ciljeva Programa i da je ključno za provedbu djelovanja.

- (46a) Kako bi se povećale predvidljivost i transparentnost, djelovanja u okviru izravnog upravljanja koja su prvi put uvedena i prethodno nisu provedena u okviru programa rada na temelju ove Uredbe trebala bi biti jasno prepoznatljiva kao nova djelovanja. U prvoj godini provedbe ove Uredbe novim djelovanjima trebalo bi smatrati ona djelovanja koja nisu provedena u okviru programa rada na temelju Uredbe (EU) 2021/817 ili (EU) 2021/888.
- (46b) Djelovanje bi trebalo smatrati novim ako se njime uvodi zasebna logika intervencije, što je osobito vidljivo iz novog cilja i opsega, nove primarne ciljne skupine, bitno različitog mehanizma provedbe i/ili zasebne i prepoznatljive dodjele proračunskih sredstava u programu rada. Prilagodbe kao što su promjene naziva već postojećeg djelovanja, godišnje proračunske prilagodbe, izmjene rasporeda ili trajanja, tehnička ažuriranja kriterija ili uvjeta dodjele, geografska proširenja ili uvođenje dopunskih načina provedbe ne bi trebalo smatrati novim djelovanjima, pod uvjetom da se takvim promjenama ne mijenjaju opći ciljevi i logika intervencije već postojećeg djelovanja. Mogućnosti za razvoj talenata i izvrsnosti trebalo bi smatrati novim djelovanjem bez obzira na činjenicu da su povezane s projektom eksperimentiranja u području europskih politika u okviru programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027.
- (46c) Kako bi se očuvala fleksibilnost Programa, Unija bi trebala zadržati sposobnost uvođenja novih djelovanja kako bi pravodobno odgovorila na iznimne okolnosti, istodobno osiguravajući pravnu sigurnost i djelotvornu provedbu Programa u skladu s njegovim ciljevima. Uvođenje takvih djelovanja ovisi o donošenju zasebnih programa rada od strane Komisije.

- (46d) S obzirom na njihovu vrlo inovativnu prirodu i potencijalno znatne posljedice za proračun Programa, Komisija bi mogućnosti za razvoj talenata i izvrsnosti trebala razvijati u bliskoj suradnji s Programskim odborom. Komisija bi isto tako trebala Vijeću predstaviti rezultate procjene u vezi s mogućnostima za razvoj talenata i izvrsnosti prije njihova uključivanja u redoviti program rada. Komisija bi trebala uzeti u obzir stajališta iznesena u okviru Vijeća.
- (47) Primjereno i uključivo informiranje javnosti o mogućnostima koje Program podupire trebalo bi osigurati na lokalnoj i nacionalnoj razini te na razini Unije, vodeći računa o glavnim ciljnim skupinama Programa, a prema potrebi i širokom rasponu drugih ciljnih skupina. Nadalje, Komisija i provedbena tijela trebali bi olakšavati razmjenu dobre prakse i rezultata projekata te prikupljati povratne informacije o Programu.
- (48) Program bi trebao iskoristiti potencijal bivših sudionika programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti te podržati s tim povezane aktivnosti tako da ih potiče na promicanje Programa.
- (49) Trebalo bi poduzeti mjere za pojednostavnjenje upravljanja Programom i postizanje ekonomija razmjera, među ostalim [...] konsolidacijom doprinosa Programu u okviru jedinstvenog sporazuma o doprinosu po nacionalnoj agenciji, ako je to primjenjivo.

- (49a) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵.
- (49b) Kad je riječ o tumačenju povezanih pravnih akata Unije, primjereno je da se volonterske aktivnosti u okviru Europskih snaga solidarnosti koje se podupiru na temelju ove Uredbe ili volonterske aktivnosti koje se i dalje podupiru na temelju Uredbe (EU) 2021/888 smatraju jednakovrijednima volontiranju u okviru Europske volonterske službe.
- (50) Uredbe (EU) 2021/817²⁶ i (EU) 2021/888²⁷ trebalo bi staviti izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.
- (51) Kako bi se osigurao kontinuitet pružanja potpore u relevantnom području politike i omogućila provedba od početka višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034., ova bi Uredba trebala stupiti na snagu i primjenjivati se od 1. siječnja 2028.[...].

²⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²⁶ [...].

²⁷ [...].

DONIJELI SU OVU UREDBU:

[...] GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom uspostavljaju se [...] program za djelovanje Unije u području obrazovanja i osposobljavanja [...], mladih i sporta Erasmus+ („Program”) i Europsko volontersko tijelo za humanitarnu pomoć te utvrđuju ciljevi Programa, njegov proračun [za razdoblje 2028. – 2034.], oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za pružanje tog financiranja. [...]

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

[...]

2.a „obrazovanje odraslih” znači svaki oblik formalnog, neformalnog ili informalnog učenja odraslih;

3. „sport na lokalnoj razini” znači sve sportske ili tjelesne [...] aktivnosti koje ljudi svih dobi redovito prakticiraju na neprofesionalnoj razini, uglavnom na lokalnoj razini, u zdravstvene, obrazovne ili društvene svrhe;
4. „visoko učilište” znači ustanova koja u skladu s [...] nacionalnim [...] ili [...], ako je primjenjivo, regionalnim pravom ili praksom, omogućuje stjecanje [...] priznatih akademskih stupnjeva ili drugih priznatih kvalifikacija tercijarne razine, neovisno o tome kako se takva ustanova naziva, ili usporediva ustanova na tercijarnoj razini koju nacionalna [...] ili regionalna tijela smatraju [...] prihvatljivom za sudjelovanje u Programu na svojem državnom području;
5. „student” znači osoba upisana na visoko učilište, uključujući kratki stručni studij, prijediplomski, diplomski, doktorski ili jednakovrijedan studij, ili osoba koja je nedavno [...] diplomirala na takvoj ustanovi;
6. „Europsko volontersko tijelo za humanitarnu pomoć” odnosi se na volonterske aktivnosti kojima se podupiru dugoročne operacije humanitarne pomoći i razvojne suradnje nakon krize u trećim zemljama koje nisu pridružene Programu namijenjene pružanju pomoći na temelju potreba radi sprečavanja i ublažavanja ljudske patnje i očuvanja trajnog ljudskog dostojanstva u krizama, a uključuju djelovanja s ciljem jačanja pripravnosti za katastrofe i smanjenja rizika od katastrofa, povezivanja pružanja pomoći, obnove i razvoja te doprinose jačanju otpornosti i kapaciteta ranjivih ili katastrofama pogođenih zajednica za suočavanje s krizama i oporavak od njih;

7. „informalno učenje” znači učenje koje proizlazi iz svakodnevnih aktivnosti i iskustava te nije organizirano ni strukturirano u smislu ciljeva, trajanja ili podrške u učenju; iz perspektive osobe koja uči može biti nenamjerno;
8. „združeni studij” znači [...] integrirani kurikulum koji koordinira i zajednički izvodi više visokih učilišta iz najmanje dvije zemlje nakon kojeg se stječe [...] dvostruki/višestruki akademski ili stručni naziv ili združeni akademski ili stručni naziv;
9. „cjeloživotno učenje” znači učenje u svim njegovim oblicima, formalno, neformalno ili informalno, koje se odvija tijekom cijelog života i vodi do poboljšanja ili unapređenja znanja, vještina, kompetencija i stavova, među ostalim stjecanjem mikrokvalifikacija ili sudjelovanjem u društvu iz osobne, građanske, kulturne, socijalne perspektive ili perspektive zapošljavanja, što uključuje i pružanje usluga savjetovanja i usmjeravanja; obuhvaća rani i predškolski odgoj i obrazovanje, opće obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje, obrazovanje [...] odraslih, rad s mladima, sport i druga okruženja za učenje izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja te obično promiče međusektorsku suradnju i fleksibilne načine učenja;

10. „mobilnost u svrhu učenja” znači fizičko preseljenje u zemlju koja nije zemlja boravišta radi studiranja, osposobljavanja, poučavanja ili neformalnog ili informalnog učenja, a može uključivati virtualne komponente;
- 10.a „pravni subjekt” znači fizička osoba ili pravna osoba osnovana i priznata kao takva na temelju nacionalnog prava, prava Unije ili međunarodnog prava, koja ima pravnu osobnost i koja može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i podlijeđati obvezama, ili subjekt koji nema pravnu osobnost iz članka 200. stavka 2. točke (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509;
- 10.b „nacionalna agencija” znači tijelo imenovano u skladu s ovom Uredbom koje je zaduženo za provedbu Programa na nacionalnoj razini u državi članici ili trećoj zemlji pridruženoj Programu;
- 10.c „nacionalno tijelo” znači javno tijelo imenovano u skladu s ovom Uredbom koje je zaduženo za praćenje i nadzor upravljanja Programom na nacionalnoj razini u državi članici ili trećoj zemlji pridruženoj Programu;
11. „neformalno učenje” znači učenje koje se odvija izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja, provodi kroz planirane aktivnosti u smislu ciljeva i trajanja učenja i uključuje neki oblik podrške u učenju;
12. „osobe s manje mogućnosti” znači osobe koje iz ekonomskih, socijalnih, kulturnih, geografskih ili zdravstvenih razloga, zbog migrantskog podrijetla, iz razloga kao što su invaliditet ili teškoće u učenju ili drugih razloga, uključujući i one koji mogu predstavljati diskriminaciju prema članku 21. Povelje [...], nailaze na prepreke koje bi im mogle onemogućiti djelotvoran pristup mogućnostima u okviru Programa;

13. „učenik” znači osoba koja je radi učenja upisana u ustanovu koja pruža opće obrazovanje na bilo kojoj razini, od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do višeg sekundarnog obrazovanja, ili osoba koja se školuje izvan institucionalnog okruženja i koju nadležna tijela smatraju prihvatljivom da kao učenik sudjeluje u Programu na njihovu državnom području;
14. „osoblje” znači osobe koje su na profesionalnoj ili volonterskoj osnovi uključene u obrazovanje, osposobljavanje ili neformalno i informalno učenje na svim razinama [...]; obuhvaća nastavnike, učitelje, predavače, ravnatelje škola, osobe koje rade s mladima, sportsko osoblje, osoblje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, nenastavno osoblje i druge osobe redovito uključene u promicanje učenja;
- 14.a „sportsko osoblje” znači osoba koja je uključena u podučavanje, treniranje ili upravljanje sportskom momčadi ili pojedinačnim sportašima, na plaćenju ili volonterskoj osnovi;
15. „treća zemlja” znači zemlja koja nije[...] [...] država članica;
- 15.a „novo djelovanje” znači djelovanje koje je prvi put uvedeno i koje prethodno nije provedeno u okviru programa rada na temelju ove Uredbe ili koje je uvedeno u prvoj godini provedbe ovog Programa, a prethodno nije provedeno u okviru programa rada na temelju Uredbe (EU) 2021/817 ili (EU) 2021/888;
- 15.b „virtualna suradnja” znači svaki oblik suradnje uz primjenu digitalnih alata i tehnologija s ciljem olakšavanja i podupiranja bilo kojeg relevantnog djelovanja u okviru Programa;

16. „polaznik strukovnog obrazovanja i osposobljavanja” znači osoba upisana u program inicijalnog ili kontinuiranog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na bilo kojoj razini od sekundarne do postsekundarne ili osoba koja je nedavno stekla svjedodžbu ili kvalifikaciju u okviru takvog programa;
- 16.a „inicijativa za mlade” znači aktivnost izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja koju provode neformalne skupine mladih, organizacije mladih ili drugi relevantni dionici te za koju je svojstven pristup neformalnog ili informalnog učenja;
17. „volonterska aktivnost u okviru Europskih snaga solidarnosti” znači neplaćena aktivnost koja [...] ima izraženu komponentu učenja i doprinosi ostvarenju općeg dobra, odvija se tijekom ograničenog razdoblja i nije zamjena za pripravništvo ili zaposlenje niti je jednakovrijedna pripravništvu ili zaposlenju;
18. „mladi” u području mladih znači osobe u dobi od 13 do 30 godina;
19. „osoba koja radi s mladima” znači osoba koja je na profesionalnoj ili volonterskoj osnovi uključena u neformalno učenje i koja podržava mlade u njihovu osobnom društveno-obrazovnom i profesionalnom razvoju te razvoju njihovih kompetencija; pojam obuhvaća osobe koje planiraju, usmjeravaju, koordiniraju i provode aktivnosti u području mladih [...];
20. „savezi europskih sveučilišta” znači skupina europskih visokih učilišta koja su uspostavila transnacionalnu dugoročnu strukturnu suradnju potvrđenu u zajedničkoj izjavi o misiji i koja nude zajedničko pružanje obrazovanja s ciljem visokokvalitetnog obrazovanja, prijenosa znanja, visoke razine mobilnosti, istraživanja i inovacija, ako je primjenjivo, te pružanja usluga društvu.

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći je cilj Programa [...] promic[...]ati visokokvalitetno cjeloživotno učenje, jačati vještine i kompetencije za život i radna mjesta za sve, a ujedno promicati vrijednosti Unije, sudjelovanje u demokratskim procesima i društvenom životu, solidarnost, socijalno uključivanje i jednake mogućnosti, u [...]Uniji i šire, čime se doprinosi otpornosti, održivosti, konkurentnosti i koheziji Europe. Program je ključan instrument za [...] daljnji razvoj europskog prostora obrazovanja, [...] podupiranje provedbe europske strateške suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući sektorske programe, te izgradnju Unije vještina.

Programom [...] se nastoji unaprijediti suradnja u području politike za mlade [...]. Cilj je poticati uključiviju, ujedinjeniju i snažniju Europu osnaživanjem mladih, podupiranjem visokokvalitetnog rada s mladima, jačanjem veza u zajednici i promicanjem aktivnoga građanstva i solidarnosti smislenim angažmanom i suradnjom, kao i podupirati provedbu strategije Europske unije za mlade. [...] Ulaganjima u mlade [...] i volontiranje [...] Program nastoji doprinijeti izgradnji jačih, povezanih društava, poticati na građanski i demokratski angažman i doprinijeti socijalnoj koheziji [...].

Cilj je programa dodatno razviti europsku dimenziju u sportu. Sport ima važnu ulogu u promicanju socijalnog uključivanja, zdravlja, obrazovanja i razvoja zajednice. Podupiranjem sporta Program nastoji doprinijeti demokratskim društvima i društvenoj povezanosti na svim razinama te istodobno poticati zajedničke europske vrijednosti, solidarnost i volontiranje suradnjom i razmjenom praksi.

2. Program ima sljedeće specifične ciljeve:

- a) podupirati mobilnost pojedinaca i skupina u svrhu učenja te promicati suradnju, kvalitetu, uključenost i jednakost, kreativnost i inovacije na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta;

- a) podupirati poboljšanje [...] znanja, vještina i kompetencija u formalnom, neformalnom i informalnom okruženju, posebno uzimajući u obzir njihovu relevantnost [...] za osobni rast i profesionalni razvoj [...] pojedinca, kao i za tržište rada, te njihov doprinos [...] socijalnoj koheziji, održiv[...]osti i [...] konkurentnosti Unije;

- b) razvijati osjećaj europskog identiteta, zajedničkih vrijednosti i aktivnoga građanstva, povećati solidarnost i aktivno sudjelovanje u društvu i demokraciji, čime se potiče pozitivan društveni učinak, [...] otpornost i [...] pripravnost za predviđanje, sprečavanje i reagiranje na razne rizike;

- [...]

- d) uključivati i poticati mlade da stječu i razvijaju profesionalne i osobne kompetencije i da aktivno sudjeluju u društvu i demokraciji te ih povezati s europskim projektom;

- [...]

- f) mladima pružati lako dostupne i visokokvalitetne mogućnosti za volontiranje i sudjelovanje u aktivnostima solidarnosti i humanitarnim aktivnostima koje potiču pozitivne društvene promjene u Uniji i šire [...], a pritom poboljšavati i na odgovarajući način vrednovati njihove kompetencije te olakšavati njihov kontinuirani angažman kao aktivnih građana;
- g) promicati ključne značajke europskog modela sporta ulaganjem u sport na lokalnoj razini, posebno u volonterske aktivnosti, osiguravanjem pristupačnosti, promicanjem sudjelovanja i solidarnosti, zaštitom integriteta, podupiranjem dobrog upravljanja i jačanjem društvene i obrazovne uloge sporta te njegove uloge u zajednici djelovanjima u čijem je fokusu stvaranje pravednog, uključivog i održivog sportskog sustava u Europi[...];
- h) promicati izvrsnost i prekograničnu suradnju, čime se povećava privlačnost i konkurentnost Europe u svijetu, u svim područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta;
- i) podupirati razvoj politika, među ostalim za transparentnost i priznavanje vještina i kvalifikacija, ubrzavanje reformi i modernizacije na razini sustava u svim područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta, tako da budu učinkovitije, otpornije i uključivije.

3. Ciljevi Programa ostvaruju se u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta na temelju sljedećih stupova, koji su uglavnom transnacionalnog ili međunarodnog karaktera:

- a) [...] mogućnosti za učenje namijenjene svima;
- b) [...] potpora jačanju kapaciteta.

[...] GLAVA II.

OPSEG INTERVENCIJE

[...] POGLAVLJE I.

MOGUĆNOSTI ZA UČENJE NAMIJENJENE SVIMA

ODJELJAK 1.

MOBILNOST U SVRHU UČENJA I VOLONTIRANJE

Članak 4.

[...] Obrazovanje i osposobljavanje

1. U području obrazovanja i osposobljavanja Program podupire:
 - a) [...] mobilnost u svrhu učenja za studente i osoblje u sustavu visokog obrazovanja;
 - b) [...] mobilnost u svrhu učenja za polaznike i osoblje u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
 - c) [...] mobilnost u svrhu učenja za učenike i osoblje u području odgoja i općeg obrazovanja, uključujući osoblje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju;
 - d) [...] mobilnost u svrhu učenja za polaznike i osoblje u području obrazovanja odraslih [...].

[...]

[...]

4. [...] Djelovanja iz stavka 1. mogu biti popraćena:
- a) potporom poučavanju i učenju o [...]Uniji, uključujući europske integracije, vrijednosti i građanstvo;
 - b) mjerama kao što su jezična podrška, pripremni posjeti, osposobljavanje i virtualno učenje i suradnja.

Članak 4.a

Mladi

1. U području mladih Program podupire:
- a) mobilnost mladih u svrhu učenja, uključujući razmjene mladih, inicijativu DiscoverEU i mobilnost u svrhu učenja za osobe koje rade s mladima;
 - b) inicijative za mlade kojima se podupiru sudjelovanje mladih i aktivnosti solidarnosti;
 - c) volonterske aktivnosti u okviru Europskih snaga solidarnosti, uključujući volontiranje u okviru Europskog volonterskog tijela za humanitarnu pomoć.
2. Djelovanja iz stavka 1. mogu biti popraćena:
- a) potporom poučavanju i učenju o Uniji, uključujući europske integracije, vrijednosti i građanstvo;
 - b) mjerama kao što su jezična podrška, pripremni posjeti, osposobljavanje i virtualno učenje i suradnja.

Članak 4.b

Sport

1. U području sporta Program podupire mobilnost u svrhu učenja za osobe aktivne u sportu na lokalnoj razini, uključujući sportsko osoblje.
2. Djelovanja iz stavka 1. mogu biti popraćena:
 - a) potporom poučavanju i učenju o Uniji, uključujući europske integracije, vrijednosti i građanstvo;
 - b) mjerama kao što su jezična podrška, pripremni posjeti, osposobljavanje i virtualno učenje i suradnja.

ODJELJAK 2.

RAZVOJ TALENATA I IZVRSNOSTI

Članak 5.

Mogućnosti za razvoj talenata i izvrsnosti u području obrazovanja i osposobljavanja

U području obrazovanja i osposobljavanja Program podupire:

- a) mogućnosti za razvoj talenata i izvrsnosti [...] u okviru združenih studija ili drugih programa s transnacionalnom dimenzijom;
- b) stipendije Erasmus Mundus;
- c) aktivnosti Jean Monnet u području visokog obrazovanja;

- d) [...] sljedeće ustanove Jean Monnet koje rade na ostvarivanju ciljeva od europskog interesa: Europski sveučilišni institut u Firenci, uključujući njegovu Školu transnacionalnog upravljanja; Europski koledž (kompleks sveučilišta u Bruggeu i Natolinu, uključujući podružnicu u Tirani); Europski institut za javnu upravu u Maastrichtu; Akademiju za europsko pravo u Trieru; Europsku agenciju za posebne potrebe i uključivo obrazovanje u Odenseu i Međunarodni centar za europsko osposobljavanje u Nici.

[...] POGLAVLJE 2.

POTPORA JAČANJU KAPACITETA

Članak 6.

Suradnja organizacija i institucija

1. U području obrazovanja i osposobljavanja [...]Program podupire:
 - a) [...]partnerstva za suradnju i razmjenu najbolje prakse, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
 - b) [...]partnerstva za izvrsnost i inovacije, [...] kao što su savezi europskih sveučilišta, centri strukovne izvrsnosti, europske akademije za učitelje i nastavnike, Europska partnerstva za razvoj odgojno-obrazovnih ustanova [...] i združeni studiji [...].

2. U području mladih Program podupire:
 - a) partnerstva za suradnju i razmjenu najbolje prakse, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
 - b) partnerstva za izvrsnost i inovacije, kao što je inicijativa Mladi Europe zajedno.

3. U području sporta Program podupire:
 - a) partnerstva za suradnju i razmjenu najbolje prakse, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
 - b) partnerstva za izvrsnost i inovacije, kao što su savezi za suradnju u sportu.

Članak 7.

Potporna razvoju politike

U područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta [...] Program podupire:

- a) [...] eksperimentiranje, pripremu i provedbu Unijinih programa politike, među ostalim putem dijaloga o politikama s dionicima i drugih instrumenata, [...]³⁰ a to su posebno:
- i) kad je riječ o obrazovanju i osposobljavanju: Europski kvalifikacijski okvir (EQF) [...],² Europski referentni okvir za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (EQAVET) [...],² Europski registar agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (EQAR) [...], mreže ENIC (Europska mreža informacijskih centara) i NARIC (Nacionalni informacijski centri za akademsko priznavanje u Europskoj uniji), mreža Euroguidance, zajednički okvir i instrumenti za pružanje boljih usluga za vještine i kvalifikacije (Europass), mreža Eurydice, nacionalni koordinatori za obrazovanje odraslih, središnje i nacionalne službe podrške za internetske platforme, kao što su Elektronička platforma za obrazovanje odraslih u Europi (EPALE) i eTwinning, Europski prostor visokog obrazovanja (EHEA), uključujući Skupinu za praćenje bolonjskog procesa (BFUG) i nacionalne referentne točke za praćenje osoba s diplomom[...];
 - ii) kad je riječ o mladima: mreža Youth wiki, mreža Eurodesk, Europski forum mladih, Youthpass, nacionalne radne skupine koje provode dijalog EU-a s mladima; i
 - iii) kad je riječ o sportu: nacionalna koordinacijska tijela koja provode Europski tjedan sporta na nacionalnoj razini;

³⁰ [...].

- b) provedbu Programa, uključujući sinergije s drugim politikama i programima Unije i podršku za njih, internetske platforme, alate za virtualnu suradnju, resursne centre i instrumente za olakšavanje mobilnosti u svrhu učenja, uključujući aktivnosti osposobljavanja, umrežavanja i suradnje;
- c) [...]diseminaciju i komunikaciju.

[...] GLAVA III.

UKLJUČIVANJE I RAZNOLIKOST

Članak 8.

Mjere potpore za uključivanje i raznolikost

1. Pri provedbi ove Uredbe Komisija, države članice i treće zemlje pridružene Programu osiguravaju uključiv pristup u svim aktivnostima.
2. Komisija, države članice i treće zemlje pridružene Programu poduzimaju [...] odgovarajuće mjere za promicanje uključivanja, raznolikosti i pravednosti, solidarnosti i jednakih mogućnosti, uključujući rodnu ravnopravnost i nediskriminaciju, posebno kako bi se osiguralo da u Programu sudjeluju osobe s manje mogućnosti.
3. Komisija podupire pristup Programu od rane dobi i neovisno o socioekonomskom položaju. U tu svrhu osigurava mjere za olakšavanje sudjelovanja osoba s manje mogućnosti, prema potrebi uključujući mehanizme financijske potpore i pretfinanciranje.
4. Komisija može prilagoditi ili ovlastiti nacionalne agencije [...] da na temelju objektivnih kriterija prilagode mehanizme financijske potpore kako bi se poboljšao pristup za osobe s manje mogućnosti.
5. Troškovi mjera za olakšavanje ili potporu za sudjelovanje osoba s manje mogućnosti ne opravdavaju odbijanje zahtjeva u okviru Programa.

6. Nacionalne agencije [...] izrađuju ili ažuriraju, prema potrebi, [...] akcijske planove za uključivanje i raznolikost [...], pritom posebno vodeći računa o specifičnim preprekama za pristup Programu u nacionalnom kontekstu. [...] Planovi za uključivanje i raznolikost sastavni su dio planskih dokumenata nacionalnih agencija iz članka 19. stavka 2.
7. Komisija redovito prati provedbu mjera za uključivanje i raznolikost, uključujući [...] planove za uključivanje i raznolikost.

[...] GLAVA IV.

FINANCIJSKE ODREDBE

[Članak 9.

Proračun

1. Indikativna financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje 2028. – 2034. iznosi 40 827 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Osim iznosa iz stavka 1. ovog članka i radi promicanja međunarodne dimenzije Programa na raspolaganju je dodatni financijski doprinos iz Uredbe (EU) [XXX]* Europskog parlamenta i Vijeća [Globalna Europa] za potporu djelovanjima koja se provode i kojima se upravlja u skladu s ovom Uredbom. Takav doprinos u skladu je s jedinstvenim programskim dokumentom sastavljenim na temelju Uredbe (EU) XXX [Globalna Europa].

3. Odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2034. da se pokriju potrebni troškovi i omogući upravljanje djelovanjima koja se ne završe do kraja Programa.
4. Financijska omotnica iz stavaka 1. i 2. ovog članka i iznosi dodatnih sredstava iz članka 10. mogu se koristiti i za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Programa, npr. aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, za specifične i institucijske ustave i platforme informacijske tehnologije, aktivnosti informiranja i komunikacije, uključujući institucijsku komunikaciju o političkim prioritetima Unije, te svu drugu tehničku i administrativnu pomoć ili troškove osoblja koji nastanu za Komisiju u upravljanju Programom.]

Članak 10.

Dodatna sredstva

1. Države članice, institucije, tijela i agencije Unije, treće zemlje, međunarodne organizacije, međunarodne financijske institucije ili treće strane mogu dati dodatne financijske ili nefinancijske doprinose Programu. Dodatni financijski doprinosi čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točaka (a), (d) ili (e) ili članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se na njihov zahtjev staviti na raspolaganje Programu. Komisija ta sredstva izvršava izravno ili neizravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a) ili (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Dodaju se iznosu iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe. Ta se sredstva upotrebljavaju u korist dotične države članice. Ako Komisija ne preuzme pravnu obvezu u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja za dodatne iznose koji su tako stavljeni na raspolaganje Programu, odgovarajući iznosi za koje nisu preuzete obveze mogu se na zahtjev dotične države članice prenijeti natrag na jedan ili više odgovarajućih izvornih programa ili njihovih sljednika.

Članak 11.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje

1. Program se provodi u sinergiji s drugim programima Unije. Za djelovanje za koje je primljen doprinos Unije iz drugog programa može se primiti i doprinos na temelju ovog Programa. Pravila relevantnog programa Unije primjenjuju se na odgovarajući doprinos ili se na sve doprinose može primijeniti jedinstveni skup pravila i može se preuzeti samo jedna pravna obveza. Ako se Unijin doprinos temelji na prihvatljivim troškovima, kumulativna potpora iz proračuna Unije ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja i može se izračunati proporcionalno, u skladu s dokumentima o uvjetima za potporu.
2. Postupci dodjele u okviru Programa mogu se provoditi zajednički u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja s državama članicama, institucijama, tijelima i agencijama Unije, trećim zemljama, međunarodnim organizacijama, međunarodnim financijskim institucijama ili trećim stranama („partneri u zajedničkom postupku dodjele”), pod uvjetom da je osigurana zaštita financijskih interesa Unije. Na te se postupke primjenjuje jedinstven skup pravila i oni dovode do preuzimanja jedne pravne obveze. U tu svrhu partneri u zajedničkom postupku dodjele mogu Programu staviti na raspolaganje sredstva u skladu s člankom 10. ove Uredbe, ili se provedba postupka dodjele može povjeriti partnerima, ako je to primjenjivo u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. U zajedničkim postupcima dodjele predstavnici partnera u zajedničkom postupku dodjele mogu biti i članovi odbora za evaluaciju iz članka 153. stavka 3. Uredbe (EU, E[...]uratom) 2024/2509.

Članak 12.

Provedba i oblici financiranja sredstvima Unije

1. Program se provodi u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja sa subjektima iz članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) te uredbe.
2. Financijska sredstva koja se izvršavaju u okviru neizravnog upravljanja u državi članici dodjeljuju se na temelju:
 - a) broja stanovnika i troškova života u dotičnoj državi članici;
 - b) udaljenosti između glavnih gradova država članica;
 - c) uspješnosti, izračunanoj na temelju najnovijih dostupnih podataka.
3. Te kriterije i formule na kojima se temelje Komisija dodatno precizira u programima rada iz članka 15. Tim se formulama izbjegavaju znatna smanjenja godišnjih proračunskih sredstava koja se državama članicama dodjeljuju iz jedne godine u drugu i minimiziraju prevelike razlike u visini dodijeljenih sredstava.
4. Financiranje sredstvima Unije može biti u bilo kojem obliku u skladu s Uredbom (EU) 2024/2509, osobito u obliku bespovratnih sredstava, nagrada, nabave i nefinancijskih donacija.

5. Ako se financiranje sredstvima Unije osigurava u obliku bespovratnih sredstava, pruža se kao financiranje koje nije povezano s troškovima ili, prema potrebi, kao pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509. Financiranje se može osigurati u obliku naknade za stvarno nastale prihvatljive troškove samo ako se ciljevi djelovanja ne mogu ostvariti na drugi način.
6. Za potrebe članka 153. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/2509 odbor za evaluaciju može se u potpunosti ili djelomično sastojati od neovisnih vanjskih stručnjaka.
7. Smatra se da javni pravni subjekti i ustanove i organizacije u područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta koji su u zadnje dvije godine primili više od 50 % svojeg godišnjeg prihoda iz javnih izvora koji nisu bespovratna sredstva Unije imaju potrebnu financijsku i operativnu sposobnost za provedbu aktivnosti u okviru Programa. Oni ne moraju dostaviti dodatnu dokumentaciju kojom bi dokazali tu sposobnost.

[...] GLAVA V.

SUDJELOVANJE U PROGRAMU

Članak 13.

Treće zemlje pridružene Programu

1. Program može biti otvoren za sudjelovanje sljedećih trećih zemalja koje mu se u potpunosti ili djelomično pridruže, u skladu s ciljevima utvrđenima u članku 3. [...] koji se primjenjuju na:
 - a) članice Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskog gospodarskog prostora, u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru, i europske mikrodržave (Andora, Monako, San Marino i Vatikanski Grad), u skladu s uvjetima utvrđenima u relevantnim sporazumima;
 - b) države pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate, u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima, protokolima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;

- c) zemlje obuhvaćene europskom politikom susjedstva, u skladu s općim načelima i općim uvjetima za sudjelovanje tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima, protokolima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
- d) ostale treće zemlje, u skladu s uvjetima utvrđenima u posebnom međunarodnom sporazumu o sudjelovanju određene treće zemlje u bilo kojem programu Unije.

2. [...] U sporazumima o sudjelovanju u Programu iz stavka 1.:

- a) osigurava se pravedna ravnoteža doprinosa i koristi treće zemlje [...] pridružene Programu;
- b) utvrđuju se uvjeti [...] pridruživanja [...]Programu[...], uključujući izračun financijskih doprinosa, koji se sastoje od operativnog doprinosa i naknade za sudjelovanje, za [...] Program i njegove opće administrativne troškove;
- c) trećoj zemlji ne dodjeljuju se nikakve ovlasti za donošenje odluka u Programu;
- d) jamče se prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i zaštiti svoje financijske interese;
- e) ako je relevantno, osigurava se zaštita interesa Unije u području sigurnosti i javnog poretka.

3. Za potrebe stavka 2. točke (d) ovog članka treća zemlja daje potrebna prava i pristup na temelju uredaba (EU, Euratom) 2024/2509 i (EU, Euratom) br. 883/2013 i jamstvo da su [...] odluke kojima se nameće novčana obveza, osim ako se ona nameće državama, u smislu [...] članka 299. UFEU-a, kao i pre[...]sude i rješenja Suda Europske unije, izvršivi.

4. Treće zemlje koje su sudjelovale u jednom od prethodnih programa na temelju uredbi (EU) 2021/817, (EU) 2021/888, EU br. 1288/2013 ili (EU) 2018/1475 te osnovale nacionalnu agenciju tijekom jednog od relevantnih programskih razdoblja ne razmatra se za djelomično pridruživanje Programu.

Djelomično pridruživanje Programu u skladu je sa sljedećim:

- a) kad je riječ o trećim zemljama iz stavka 1. točke (b), cilj tih sporazuma u načelu je potpuno pridruživanje država pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata. U sporazumima se može predvidjeti faza djelomičnog pridruživanja samo kao prijelazni korak za one treće zemlje koje još nisu operativno spremne za potpuno pridruživanje;
 - b) kad je riječ o trećim zemljama iz stavka 1. točaka (c) i (d) koje nemaju izgleda za potpuno pridruživanje, cilj tih sporazuma može biti djelomično pridruživanje pod uvjetom da je takvo djelomično pridruživanje u interesu Unije;
 - c) treće zemlje koje podliježu djelomičnom pridruživanju Programu moraju poštovati vrijednosti Unije;
 - d) u sporazumima se upotrebljava jedinstveni model djelomičnog pridruživanja Programu koji je identičan za sve treće zemlje iz stavka 1. točke (b) i one iz stavka 1. točaka (c) i (d).
5. Komisija jednom godišnje Programskom odboru dostavlja informacije o financijskim doprinosima trećih zemalja koje sudjeluju u Programu kao potpuno ili djelomično pridružene i o njihovoj raspodjeli za različita djelovanja.

Članak 14.

Prihvatljivost

1. Kriteriji prihvatljivosti utvrđuju se za potporu ostvarenju ciljeva iz članka 3. ove Uredbe, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509.
2. U postupcima dodjele u okviru izravnog i neizravnog upravljanja sljedeći pravni subjekti mogu biti prihvatljivi za financiranje sredstvima Unije:
 - a) subjekti osnovani u državi članici;
 - b) subjekti osnovani u [...] trećoj zemlji pridruženoj Programu;
 - c) međunarodne organizacije;
 - d) drugi subjekti osnovani u [...] trećim zemljama koje nisu pridružene Programu ako je financiranje takvih subjekata ključno za provedbu djelovanja i doprinosi ciljevima iz članka 3.
3. Uz članak 168. stavke 2. i 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 [...] treće zemlje pridružene Programu iz članka 13. stavka 1. ove Uredbe mogu, ako je relevantno, sudjelovati u svim mehanizmima nabave iz članka 168. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i od njih ostvariti koristi. Pravila za države članice primjenjuju se *mutatis mutandis* na [...] treće zemlje pridružene Programu.

4. Postupci dodjele koji utječu na sigurnost ili javni poredak, osobito kad se to odnosi na stratešku imovinu i interese Unije ili njezinih država članica, ograničavaju se u skladu s člankom 136. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
5. U programu rada iz članka 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ili u dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele mogu se detaljnije utvrditi kriteriji prihvatljivosti iz ove Uredbe ili skup dodatnih kriterija prihvatljivosti za specifična djelovanja.

Članak 14.a

Mehanizmi za olakšavanje sudjelovanja u Programu

Države članice i treće zemlje pridružene Programu poduzimaju sve potrebne i odgovarajuće mjere kako bi uklonile sve pravne i administrativne prepreke pravilnom funkcioniranju Programa, uključujući, ako je moguće, mjere čiji je cilj rješavanje problema koji otežavaju dobivanje viza ili boravišnih dozvola.

[...] GLAVA VI.

PROGRAMIRANJE

Članak 15.

Program rada

1. Program se provodi u skladu s programima rada iz članka 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Komisija donosi u posebnom programu rada („program rada za nova djelovanja”) nova djelovanja u okviru izravnog upravljanja, u svrhu njihova početnog uključivanja. Program rada za nova djelovanja specifičan je i potpuno odvojen od programa rada kojim se provode djelovanja koja nisu nova („redovni program rada”). Nova djelovanja predlažu se na temelju sljedećih kriterija:
 - a) usklađenost s ciljevima Programa;
 - b) usklađenost s prioritetima povezanim s Programom koji su utvrđeni u relevantnim instrumentima Vijeća;
 - c) europska dodana vrijednost;
 - d) proračunski učinak na druga djelovanja u okviru Programa.

3. Za njihovu prvu provedbu putem programa rada na temelju ove Uredbe, mogućnosti za razvoj talenata i izvrsnosti iz članka 5. točke (a) smatraju se novim djelovanjima, neovisno o načinu upravljanja, a Komisija ih donosi u samostalnom programu rada za novo djelovanje. Prije podnošenja nacрта provedbenog akta Programskom odboru Komisija u bliskoj suradnji s Programskim odborom izrađuje program rada za novo djelovanje u pogledu mogućnosti za razvoj talenata i izvrsnosti. Programski odbor daje svoj doprinos u pogledu operativnog smjera takvog novog djelovanja i načinâ njegove provedbe.
4. Naknadno financiranje novih djelovanja nakon njihove početne provedbe u okviru programa rada za novo djelovanje podliježe procjeni koju provodi Komisija i u kojoj se, među ostalim, analizira u kojoj se mjeri takvim djelovanjima ispunjavaju ciljevi Programa i kriteriji iz stavka 2.
5. Djelovanja koja više nisu nova provode se u okviru redovnog programa rada.
6. Kad je riječ o mogućnostima za razvoj talenata i izvrsnosti, Komisija Vijeću predstavlja rezultate procjene iz stavka 4. Prije uključivanja djelovanja u redovni program rada Komisija u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir stajališta iznesena u okviru Vijeća.

7. U programima rada detaljno se navode, ovisno o slučaju:
- a) okvirni iznos dodijeljen svakom djelovanju;
 - b) okvirni iznos dodijeljen svakom sektoru;
 - c) raspodjela sredstava između država članica i trećih zemalja pridruženih Programu za djelovanja kojima upravlja nacionalna agencija;
 - d) za nova djelovanja koja treba uključiti u program rada za nova djelovanja, dokazivanje usklađenosti s kriterijima iz stavka 2.;
 - e) za nova djelovanja koja treba uključiti u redovni program rada, rezultat procjene u kojoj se, među ostalim, analizira u kojoj se mjeri takvim novim djelovanjima ispunjavaju ciljevi Programa i kriteriji iz stavka 2.
8. Komisija svaki program rada donosi provedbenim aktima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a.
9. Ako odbor ne da mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenih akata iz ovog članka i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

[...] GLAVA VII.

KOMUNIKACIJA I DISEMINACIJA

Članak 16.

Informiranje, komunikacija i diseminacija

1. U suradnji s Komisijom i nacionalnim tijelima nacionalne agencije [...] razrađuju dosljednu komunikacijsku strategiju za djelotvorno informiranje te diseminaciju i korištenje rezultata aktivnosti koje se podupiru u sklopu djelovanja kojima upravljaju u okviru Programa. [...]
2. Nacionalne agencije [...] pomažu Komisiji u njezinoj općoj zadaći diseminacije informacija o Programu, uključujući informacije o djelovanjima i aktivnostima kojima se upravlja na nacionalnoj razini i na razini Unije, i o njegovim rezultatima. Nacionalne agencije informiraju odgovarajuće ciljne skupine o djelovanjima i aktivnostima koji se provode u njihovoj zemlji.
3. [Djelovanja i aktivnosti iz stavaka 1. i 2. provode se u skladu s Uredbom (EU) [XXX]* Europskog parlamenta i Vijeća [o okviru uspješnosti], kojom se utvrđuju pravila za praćenje rashoda i okvir uspješnosti za proračun, uključujući pravila koja se primjenjuju na sve programe Unije, a odnose se na obveze informiranja, komunikacije i vidljivosti, posebno na obveze korisnika i partnera u provedbi.]

[...] GLAVA VIII.

SUSTAV UPRAVLJANJA I REVIZIJE

Članak 17.

Mehanizmi neizravnog upravljanja na nacionalnoj razini

1. U skladu s člankom 157. stavkom 1. trećim podstavkom Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 za provedbu Programa u okviru neizravnog upravljanja potrebno je imenovati nacionalno tijelo i nacionalnu agenciju, kako je navedeno u člancima 18. i 19.
2. Nacionalno tijelo [...] djeluje kao neizravno upravljačko tijelo na temelju [...] članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) podtočke v. [...] Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 [...] u kontekstu praćenja, kontrole i revizije nacionalne agencije te im [...] glavnu odgovornost prema Komisiji za cjelokupno izvršenje [...] sredstava Unije od strane nacionalne agencije [...].
3. Nacionalna agencija djeluje kao neizravno upravljačko tijelo na temelju članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) podtočaka v. ili vi. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i odgovorna je za sve zadaće izvršenja proračuna kako je utvrđeno u sporazumu o doprinosu s Komisijom.

Članak 18.

Nacionalno tijelo

1. Države članice i [...] treće zemlje pridružene Programu imenuju javnopravno tijelo kao nacionalno tijelo za potrebe ove Uredbe. Mogu imenovati više nacionalnih tijela. Preko svojeg stalnog predstavništva ili misije pri Europskoj uniji obavješćuju Komisiju o [...] svojim nacionalnim tijelima [...] i [...] osobama koje su zakonski ovlaštene djelovati u [...] ime tih nacionalnih tijela.
2. Nacionalno tijelo imenuje nacionalnu agenciju za razdoblje trajanja Programa i o tome obavješćuje Komisiju. Nacionalno tijelo ne može imenovati ministarstvo kao nacionalnu agenciju [...]. Nacionalno tijelo može imenovati više od jedne nacionalne agencije. Ako postoji više nacionalnih agencija, države članice i treće zemlje pridružene Programu uspostavljaju odgovarajući mehanizam za koordinaciju provedbe Programa na nacionalnoj razini.
3. Nacionalno tijelo imenuje neovisno revizorsko tijelo iz članka 21.

4. Nacionalno tijelo Komisiji dostavlja odgovarajuću *ex ante* procjenu da nacionalna agencija ispunjava minimalne zahtjeve iz članka 157. stavaka od 1. do 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i zahtjeve Unije za utvrđivanje standarda unutarnje kontrole za nacionalne agencije i pravila za upravljanje sredstvima Programa.

Za potrebe prvog podstavka primjenjuje se sljedeće:

- a) za postupke koje posebno zahtijeva Komisija, uključujući njezine vlastite postupke i postupke navedene u ovoj Uredbi, u skladu s [...] člankom 157. stavkom 7. točkom (b) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ne provodi se *ex ante* procjena;
 - b) za postupke koji nisu navedeni u točki (a) nacionalno tijelo provodi *ex ante* procjenu, koja se temelji na njegovim vlastitim kontrolama i revizijama ili na kontrolama i revizijama koje provodi neovisno revizorsko tijelo;
 - c) ako je nacionalna agencija imenovana za Program ista nacionalna agencija koja je imenovana u skladu s uredbama (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888, opseg *ex ante* procjene ograničava se na zahtjeve koji su novi, osim u opravdanim slučajevima.
5. Ako Komisija na temelju svoje evaluacije *ex ante* procjene odbije imenovanje nacionalne agencije ili ako nacionalna agencija ne ispunjava minimalne zahtjeve koje odredi Komisija, nacionalno tijelo osigurava poduzimanje potrebnih korektivnih mjera kako bi se osigurala usklađenost, podložno odobrenju Komisije, ili kao nacionalnu agenciju imenuje drugo tijelo. U iznimnim slučajevima, ako nacionalna agencija prestane s radom ili prestane postojati, a nacionalno tijelo samo obavlja zadaće izvršenja proračuna u skladu s ovom Uredbom i relevantnim sporazumima koji iz nje proizlaze, izuzima se od *ex ante* procjene.

6. Nacionalno tijelo osigurava odgovarajuće sufinanciranje [...] rada svoje nacionalne agencije kako bi osiguralo da se Programom upravlja u skladu s primjenjivim pravilima Unije.
7. Nacionalno tijelo osigurava da su imenovanja osoba odgovornih za upravljanje nacionalnom agencijom opravdana prirodom djelovanja, da su u skladu s poštenim i transparentnim pravilima i postupcima te da ne dovode do sukoba interesa. [...]
8. Nacionalno tijelo prati i nadzire zadaće izvršenja proračuna povjerene njegovoj nacionalnoj agenciji. Ono pravodobno obavješćuje Komisiju i s njom se savjetuje prije donošenja bilo kakve odluke koja može znatno utjecati na upravljanje Programom i njegovim sredstvima.
9. Nacionalno tijelo svake godine Komisiji dostavlja izvješće o svojim aktivnostima praćenja i nadzora te, prema potrebi, izjavu o poduzetim mjerama na temelju primjedbi koje je Komisija imala na to izvješće.
10. Nacionalno tijelo preuzima i zadržava odgovornost za pravilno upravljanje sredstvima Unije koja Komisija prenosi nacionalnoj agenciji u okviru Programa.

11. U slučaju nepravilnosti, nemara ili prijevare koji se mogu pripisati nacionalnoj agenciji ili ozbiljnih nedostataka, neispunjavanja obveza ili nedovoljne učinkovitosti nacionalne agencije koji dovode do potraživanja Komisije prema nacionalnoj agenciji, nacionalno tijelo obvezno je Komisiji nadoknaditi sredstva [...] na temelju tih potraživanja.
12. U okolnostima iz stavka 11. nacionalno tijelo može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Komisije opozvati mandat nacionalne agencije. Ako nacionalno tijelo želi opozvati taj mandat iz bilo kojeg drugog opravdanog razloga, o tome obavješćuje Komisiju u razumnom roku prije predviđenog datuma prestanka mandata. U takvim slučajevima nacionalno tijelo i Komisija službeno dogovaraju konkretne i vremenski ograničene prijelazne mjere.
13. U slučaju opoziva kako je navedeno u stavku 12., nacionalno tijelo provodi potrebne kontrole u vezi sa sredstvima Unije koja su povjerena nacionalnoj agenciji čiji je mandat opozvan te osigurava neometan prijenos tih sredstava novoj nacionalnoj agenciji, kao i svih dokumenata i upravljačkih instrumenata potrebnih za upravljanje Programom. Nacionalno tijelo nacionalnoj agenciji čiji je mandat opozvan pruža potrebnu financijsku potporu kako bi i dalje mogla ispunjavati svoje ugovorne obveze prema korisnicima Programa i Komisiji dok se te obveze ne prenesu na novu nacionalnu agenciju. Ako postoji prijelazno razdoblje između opoziva tog mandata i imenovanja nove nacionalne agencije kako ga je prihvatila Komisija, u tom je razdoblju nacionalno tijelo odgovorno za sve obveze nacionalne agencije utvrđene u ovoj Uredbi i za sve njezine nepodmirene ugovorne obveze prema korisnicima Programa i Komisiji.

14. Ako nacionalna agencija prestane s radom ili prestane postojati, a zbog povlačenja treće zemlje iz Programa nije imenovana nova nacionalna agencija, nacionalno tijelo zadržava primarnu odgovornost za sve obveze nacionalne agencije te za ispunjavanje i zaključenje svih nepodmirenih ugovornih obveza prema korisnicima Programa i Komisiji.
15. Na zahtjev Komisije nacionalno tijelo određuje koje su ustanove ili organizacije, ili vrste takvih ustanova i organizacija, prihvatljive za sudjelovanje u djelovanju Programa na njegovu državnom području.
16. Nacionalno tijelo u suradnji s Komisijom doprinosi potic[...]anju i olakšav[...]anju djelotvornih sinergija i komplementarnosti s drugim Unijinim, nacionalnim ili regionalnim fondovima ili programima.

[...]

Članak 19.

Nacionalna agencija

1. Nacionalna agencija:
 - a) tijelo je u smislu članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) [...] podtočaka v. ili vi. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 na koje se primjenjuje pravo dotične države članice ili treće zemlje pridružene Programu;
 - b) ima odgovarajući upravljački kapacitet, osoblje i infrastrukturu da bi mogla uspješno ispunjavati svoje zadaće, čime se osigurava učinkovito i djelotvorno upravljanje Programom te dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije;
 - c) ima operativna i pravna sredstva za primjenu administrativnih i ugovornih pravila te pravila financijskog upravljanja koja su utvrđena na razini Unije;
 - d) ima potrebno stručno znanje za djelotvornu provedbu djelovanja u svim sektorima Programa za koje prima doprinos Unije;
 - e) na zahtjev Komisije nudi odgovarajuća financijska jamstva, po mogućnosti ona koja daje javno tijelo, a koja odgovaraju razini financijskih sredstava Unije kojima treba upravljati.
2. Nacionalna agencija na odgovarajući način planira svoje zadaće za provedbu relevantnih djelovanja kako je utvrđeno u programu rada iz članka 15. i relevantnim sporazumima s Komisijom, kao i za aktivnosti informiranja, komunikacije i diseminacije iz članka 16. stavka 2.

3. Nacionalna agencija upravlja svim fazama projektnog ciklusa djelovanja koja čine Program za koje je odgovorna u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i relevantnim sporazumima s Komisijom.
4. Nacionalna agencija korisnicima u smislu članka 2. točke 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 dodjeljuje bespovratna sredstva na temelju sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava kako je Komisija odredila za dotično djelovanje u okviru Programa.
5. Nacionalna agencija ne smije bez prethodnog pismenog odobrenja nacionalnog tijela i Komisije trećoj strani delegirati zadaće povezane s Programom ili izvršenjem proračuna koje su joj dodijeljene. Nacionalna agencija snosi isključivu odgovornost za zadaće koje delegira trećoj strani.
6. Nacionalna agencija svake godine svojem nacionalnom tijelu i Komisiji dostavlja izjavu rukovodstva, izvješće i sve druge potrebne dokumente u skladu s člankom 158. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
7. Nacionalna agencija pravodobno poduzima mjere na temelju primjedbi koje Komisija iznese nakon svoje analize godišnje izjave rukovodstva i izvješća te neovisnog revizorskog mišljenja o njoj.

Članak 20.

Europska komisija

1. Na temelju zahtjeva o usklađenosti koji se odnose na nacionalne agencije iz članka 18. stavka 4. Komisija preispituje nacionalne sustave upravljanja i kontrole, posebno na temelju *ex ante* procjene koju joj dostavi nacionalno tijelo, godišnje izvještaje rukovodstva nacionalne agencije i mišljenja neovisnog revizorskog tijela o toj izvaji te godišnjeg izvješća nacionalnog tijela iz članka 18. stavka 9.
2. Na temelju *ex ante* procjene iz članka 18. stavka 4. Komisija prihvaća, uvjetno prihvaća ili odbija imenovanje nacionalne agencije u odgovarajućem vremenskom roku koji dogovaraju Komisija i nacionalno tijelo. Komisija ne stupa u ugovorni odnos s nacionalnom agencijom dok ne prihvati *ex ante* procjenu kao zadovoljavajuću ili ne poduzme odgovarajuće mjere nadzora u skladu s člankom 157. stavkom 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. U slučaju uvjetnog prihvaćanja Komisija može primijeniti proporcionalne mjere predostrožnosti na svoj ugovorni odnos s nacionalnom agencijom. Ako nacionalna agencija više ne ispunjava minimalne zahtjeve, Komisija može suspendirati svoj ugovorni odnos s njom dok se ne poduzmu korektivne mjere kako bi se osigurala usklađenost, a u suprotnom može od nacionalnog tijela zatražiti da opozove mandat nacionalne agencije i imenuje novu, pod uvjetom da je *ex ante* procjena pozitivna.

3. Komisija nacionalnim tijelima i nacionalnim agencijama pruža odgovarajuće informacije i smjernice kako bi se osigurala dosljednost i visoka kvaliteta u provedbi i upravljanju Programom. Posebno definira planiranje, upravljanje projektima i izvješćivanje te osigurava da se provode jednostavnim postupcima.
4. Komisija nacionalnoj agenciji ne stavlja na raspolaganje sredstva Programa dok ona ne odobri svoje planske dokumente u skladu s člankom 19. stavkom 2.
5. Komisija nacionalnoj agenciji stavlja na raspolaganje sljedeća sredstva Programa:
 - a) doprinos za bespovratna sredstva za djelovanja u okviru Programa čije je upravljanje povjereno nacionalnoj agenciji;
 - b) doprinos za potporu zadaćama nacionalne agencije u vezi s upravljanjem Programom;
 - c) ako je relevantno, dodatni doprinos za djelovanja na temelju članka 7. točaka (a) i (b).
6. Komisija nacionalnom tijelu i nacionalnoj agenciji dostavlja ishod svoje analize i primjedbe na godišnje izvješće i izjavu rukovodstva iz članka 18. stavka 9. i članka 19. stavka 6. te na revizorsko mišljenje iz članka 21. stavka 2.

7. U slučaju da Komisija ne prihvati godišnju izjavu rukovodstva ili neovisno revizorsko mišljenje o toj izjavi, ili u slučaju da nacionalna agencija ne poduzme zadovoljavajuće mjere na temelju primjedbi Komisije, Komisija može provesti sve mjere predostrožnosti i korektivne mjere koje su potrebne za zaštitu financijskih interesa Unije u skladu s člankom 132. Uredbe (EU, Euratom) br. 2024/2509.
8. Komisija potiče i održava aktivan dijalog i suradnju s nacionalnim agencijama i nacionalnim tijelima te između njih, uključujući razmjenu [...] dobre prakse, redovite sastanke ili druga sredstva, s ciljem poboljšanja i osiguravanja dosljedne provedbe i upravljanja Programom. Također osigurava odgovarajuće uvjete za djelotvornu razmjenu informacija između institucija Unije, nacionalnih agencija ili drugih tijela i subjekata koji provode Program u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja.
9. Komisija [...] osigurava da su [...] sustavi informacijske tehnologije potrebni za [...] provedbu[...] [...] ciljeva Programa iz članka 3., [...] posebno u okviru neizravnog upravljanja, učinkoviti, stabilni i prilagođeni korisnicima. Programom se podupiru razvoj, rad i održavanje takvih sustava informacijske tehnologije.

Članak 21.

Neovisno revizorsko tijelo

1. Neovisno revizorsko tijelo:
 - a) ima potrebnu stručnu kompetenciju za provođenje revizije u javnom sektoru;
 - b) osigurava da se revizije provode u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima;
 - c) nije u sukobu interesa s pravnim subjektom čiji je nacionalna agencija dio; konkretno, neovisno revizorsko tijelo u svojim je funkcijama neovisno od pravnog subjekta čiji je nacionalna agencija dio.
2. Neovisno revizorsko tijelo daje revizorsko mišljenje o godišnjoj izvaji rukovodstva iz članka 158. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. To je mišljenje osnova za opće jamstvo u skladu s člankom 127. te uredbe [...].
3. Neovisno revizorsko tijelo daje Komisiji, njezinim predstavnicima i Revizorskom sudu puni pristup cjelokupnoj dokumentaciji i izvješćima kojima se potkrepljuje njegovo revizorsko mišljenje o godišnjoj izvaji rukovodstva nacionalne agencije.

Članak 22.

Načela sustava kontrole

1. Komisija je nadležna za nadzorne kontrole djelovanja i aktivnosti Programa kojima upravljaju nacionalne agencije. Ona određuje minimalne zahtjeve za kontrole koje provode nacionalna agencija i neovisno revizorsko tijelo.
2. Nacionalna agencija nadležna je za primarne kontrole korisnika bespovratnih sredstava za djelovanja kojima upravlja kako je utvrđeno u programima rada iz članka 15. Te kontrole pružaju razumno jamstvo da se dodijeljena bespovratna sredstva koriste za ono za što su bila namijenjena i u skladu s primjenjivim pravilima Unije.
3. Komisija s nacionalnim tijelima i nacionalnim agencijama osigurava pravilnu koordinaciju kontrola sredstava Programa prenesenih nacionalnim agencijama, i to na temelju načela jedinstvene revizije i analize koja se temelji na rizicima.

[...] GLAVA IX.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.a

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Odbor se može sastajati u posebnim sastavima kako bi rješavao sektorska pitanja. Prema potrebi, u skladu s njegovim poslovnikom i na *ad hoc* osnovi, mogu se pozvati vanjski stručnjaci, uključujući predstavnike socijalnih partnera, da sudjeluju na sastancima odbora kao promatrači.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 23.

Stavljanje izvan snage

Uredbe (EU)[...] 2021/817 i [...] (EU) [...] 2021/888 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.

Članak 24.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu dotičnih djelovanja do njihova završetka, na temelju uredbi (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888, koje se nastavljaju primjenjivati na ta djelovanja do njihova završetka.
2. Iz financijske omotnice za Program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih na temelju uredaba (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888.
3. Države članice na nacionalnoj razini osiguravaju neometan prijelaz između djelovanja koja se provode na temelju uredaba (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888 i onih koje treba provesti u okviru ovog Programa.
4. Upućivanja na Europsku volontersku službu u pravnim aktima Unije čitaju se kao da uključuju upućivanja na aktivnosti volontiranja na temelju Uredbe 2021/888 i ove Uredbe.

Članak 25.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik/Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica
